

Ivković, F.,¹

pregledni rad

Mušmula (*Mespilus germanica*) - zaboravljeno kraljevsko voće

Zaboravljena, slabo zastupljena, praktično je i nema u plantažnim voćnjacima u svijetu, pa tako isto i u Hrvatskoj. U povijesti najviše je bila zastupljena u vrtovima kraljeva i bogate aristokracije, služila je kao ljekovita, dekorativna voćka, krasila je vrtove svojim cvjetovima, plodovima i jesenskim bojama lista i ploda.

U Hrvatskoj nema niti jednog hektara plantažnog nasada mušmule, osim toga slabo je zastupljena u stručnoj literaturi, a skromno se, ili čak uopće ne spominje kao voćna vrsta u specijaliziranim školama i fakultetima.

Mušmulu možemo naći kao pojedinačno stablo uglavnom u kućnim vrtovima u sklopu drugih voćki. Ta zaboravljena voćna vrsta nije samo voćka, već može poslužiti i kao ukrasna biljka koja je dekorativna i svojim cvjetovima, listovima i plodovima pruža ugodan ambijent u vrtu. Osim tog ukrasnog dijela, plodovi su osvježavajućeg okusa, visoke hranjive i dijetoterapeutske vrijednosti. Plod mušmule sadrži 10 do 12% šećera, organskih kiselina 1,1 do 1,5%, vode 77 do 85%. Od šećera najviše ima glukoze i fruktoze, odnosno to su monosaharidi koji izravno, bez pretvorbe ulaze u krvotok i organizmu brzo vraćaju energiju. Kod mušmule su najzastupljeniji vitamini B₁, B₂ i B₆ te vitamin C. Mušmula je zahvalna i u preradi te se plodovi prerađuju u marmelade, džemove, likere i rakije.

Osim plodova, svi se ostali dijelovi ove voćke mogu koristiti u proizvodnji čaja i to: kora, cvijet, list i plod koristi se za liječenje mnogih bolesti ili kao preventiva za različite bolesti (neredovite stolice i ostale probavne tegobe, za zaustavljanje krvarenja u usnoj šupljini, liječenje skorbuta kod djece, liječenje herpesa jer nezreli plod steže sluzokožu). Osim toga nutricionisti navode da mušmula poboljšava krvnu sliku te čisti jetru i bubrege.

Plod mušmule riznica je vlakana od kojih se izdvaja pektin, koji smanjuje koncentraciju lošeg kolesterola i masnoća sa stijenki krvnih žila.

Mušmula je voćna vrsta koja dobro uspijeva i u mediteranskom i u kontinentalnom dijelu Hrvatske, dobro podnosi i veće nadmorske visine. Prema hladnoći je otporna, može izdržati i - 35°C za vrijeme dubokog zimskog mirovanja. Kasno cvate, svibanj-lipanj, pa izbjegava kasne proljetne mrazeve. Budući da je heliofitna voćka, odnosno traži puno

svjetla, kod sadnje treba izbjegavati zasjenjena mjesta i hladovinu. Samooplodna je i nije potreban oprašivač. Kao podloga za mušmulu koriste se sljedeće podloge: dunja MA, dunja BA 29, glog i sjemenjak divlje kruške.

Razmak sadnje mušmule ovisi o podlozi na koju je cijepljena, može biti 5x4 m ili 5x3 m. Preporučeni uzgojni oblik je vaza ili modificirana palmeta.

Nakon sadnje prvi plodovi mogu se očekivati u 3. godini, a dobro razvijeno stablo u punoj rodosti može dati od 30 do 50 kg plodova. Jesenska je sadnja mušmula, kao i kod drugih voćnih vrsta, bolja nego proljetna jer u jesen, kada su temperature tla +7°C, sitni mikroskopski korjenčići se razvijaju i u proljeće ti korjenčići nastave rasti. Za sadnju je potrebno iskopati jamu dimenzije 1x1 m i dubine oko 55 cm te treba postupati i koristiti tehniku kao i kod bilo koje druge voćne vrste.

Mušmula je otporna na bolesti i štetnike te je dovoljno jedno prskanje bakrenim sredstvima u jesen ili rano proljeće. Od cvatnje do fiziološke zrelosti potrebno je 180-190 dana. No ni tada, u fiziološkoj zrelosti, plodovi različitih boja, od zelenkasto-smeđih, tamno-smeđih ili čokoladno-smeđih, tvrdi su i opori te još nisu za jelo. Plodovi su dobri za jelo ili preradu tek kada omekšaju, a to je kada listovi padnu sa stabla i nakon prvih niskih temperatura. Mušmula se može pobrati i u fiziološkoj zrelosti ostaviti u ostavi da omekša – macerira, tada rastu šećeri i jede se kao mekano te ukusno sočno voće.

Sve sorte mušmula su samooplodne, kod nas je najpoznatija sorta Domaća mušmula, zatim Krupna holandska, Kraljevska krupna ili ROYAL te Plovdivska.

voćarski centar
IVKOVIĆ

Voćarski Centar - Ivković d.o.o.
Savska 183, Zagreb,
E-mail: vocarski-centar@zg.t-com.hr
tel.: 01/3691 007, fax: 01/3691 008

Stručni savjeti iz voćarstva i vinarstva
- Prodaja voćnih sadnica, loznih cijepova i ukrasnog bilja
- Stručna pomoć u podizanju vaših nasada
- Konzalting - inženjering
- Izrada studija i ekspertiza
- Vlastiti rasadnik voćnog sadnog materijala i matičnih nasada
- Najsuvremenije plantaže jabuka s preko pedeset sorti u pokusu
NOVO U PONUDI! - 100% prirodni sok iz jabuka

¹ mr. sc. Frane Ivković, dipl.ing.